

Beschermingsplan Akkerplanten

Korenbloem (*Centaurea cyanus*)

Beschrijving

Korenbloem is, met de klaprozen, wel de meest bekende akkerplant van Nederland. Met name op zandgronden bepaalde deze soort vroeger het aanzien van de graanakkers. De plant heeft een slank uiterlijk met smalle grijsgroene bladeren. Het blauw van de bloemen is spreekwoordelijk. Soms verschijnen er spontaan witte bloemen, maar de meeste afwijkend gekleurde exemplaren zijn afkomstig uit ingezaaide bloemenmengsels. De zaden van deze soort kiemen in het najaar, zodat ze al voor de winter voedselreserves kunnen opbouwen. 's Winters lijden de rozetten geen schade van de vorst.

Groeiplaats

Korenbloemen komen in allerlei typen graanakkers voor, zowel op zure als op kalkrijke bodem. Zwarte klei- en leemgronden worden echter gemeden. Daarnaast komt Korenbloem tegenwoordig regelmatig voor op omgewerkte plekken in wegbermen, samen met onder andere Herik en klaprozen. Haar voorkomen daar is echter niet bestendig. In graanakkers wordt Korenbloem stevast vergezeld door een aantal andere akkerplanten, zoals Grote windhalm, Akkerviooltje, Ringelwikke en Zwaluw tong. Op zure zandgronden komen daar ook nog vaak Slofhak en Bleekgele hennepnetel bij. Op kalkrijke gronden onder meer klaprozen, Echte kamille en Klimopereprijs.

Flip de Nooyer

Verspreiding in Nederland

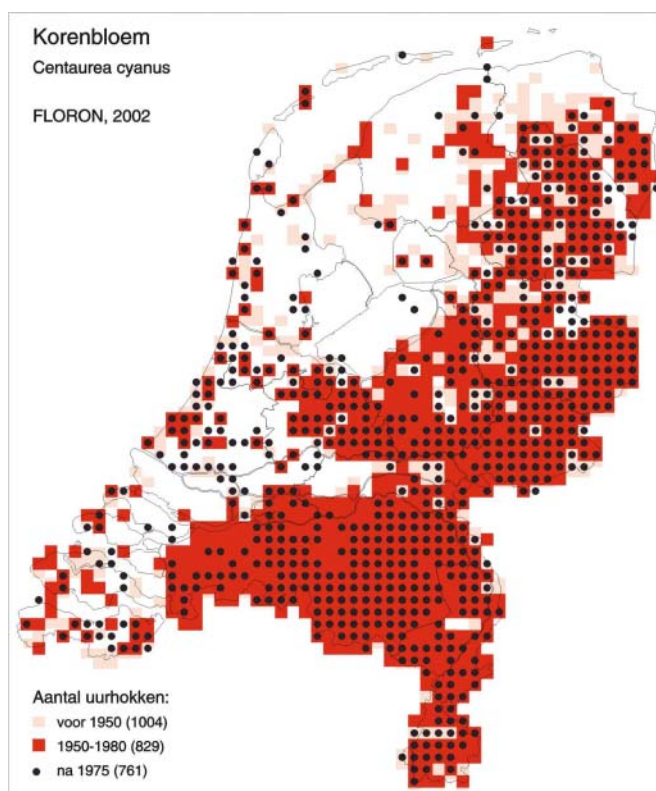
Korenbloem komt in grote delen van Nederland voor. Alleen in klei- en veengebieden is ze grotendeels afwezig. Het huidige voorkomen daar is hoofdzakelijk beperkt tot omgewerkte wegbermen. In de rest van Nederland is ze nog regelmatig aan te treffen in graanakkers. Vooral langs de randen vindt deze soort nog een plekje, als deze tenminste niet intensief tegen onkruid gespoten worden. In de vorige eeuw is de verspreiding van de soort op uurhokniveau (5x5 km) met ca. 30 % afgenomen. In werkelijkheid is de achteruitgang echter nog veel groter, omdat de dichtheid waarmee de soort voorkomt overal sterk is gedaald.

Oorzaken van achteruitgang

Korenbloem is erg gevoelig voor veel onkruidbestrijdingsmiddelen. De achteruitgang van deze soort sinds de Tweede Wereldoorlog is grotendeels daaraan te wijten. Ook de omzetting van graanakkers in maïsland heeft een negatieve invloed gehad. De zaden blijven 5-8 jaar kiemkrachtig. Als een akker eenmaal voor een langere periode ongeschikt is geweest komt Korenbloem daar vrijwel niet meer terug.

Herstelmaatregelen

Chemische onkruidbestrijding is funest voor Korenbloem. Het staken daarvan is een voorwaarde om deze soort te behouden. Een spuitvrije zone langs de rand biedt voor deze soort goede kansen. Ook het gebruik van ongeschoond zaaizaad en een minder dicht gewas geven deze soort mogelijkheden op blijvende vestiging.

Beschermingsplan Akkerplanten

Korenbloem (*Centaurea cyanus*)

Waarom zijn soortbeschermingsplannen nodig?

Sommige planten en dieren kunnen in ons land alleen overleven als we onze uiterste best daarvoor doen, door zoveel mogelijk maatregelen te treffen om de soort te behouden.

Daarvoor zijn soortbeschermingsplannen opgesteld. Hierin staat wat er nodig is om de soort in Nederland te laten voortbestaan.

Omdat veel van de soorten niet zo bekend zijn, is voor elke soort een "factsheet" gemaakt, met daarop een samenvatting van de belangrijkste informatie. Naast een beschrijving van de soort, met een foto, is op een kaartje aangegeven waar de soort nog voorkomt. Ook is aangegeven wat de grootste bedreigingen zijn en, misschien nog wel belangrijker, wat de mogelijke oplossingen hiervoor zijn.

De factsheets zijn gemaakt in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ze zijn bedoeld voor iedereen die beroepsmatig te maken heeft met de soorten, maar ook voor andere geïnteresseerden.

Meer weten?

Voor meer informatie over dit en andere soortbeschermingsplannen:

Website Soortbescherming

www.soortbescherming.nl

e-mail: info@soortbescherming.nl

Voor informatie over wilde planten in Nederland:

FLORON

www.floron.nl

Om het Beschermingsplan Akkerplanten te bestellen:

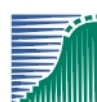
Expertisecentrum van het ministerie van LNV

Postbus 482

6710 BL Ede

tel. 0318-822500

DLV Groen & Ruimte
Projecten met draagvlak

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit